

HANDBOEK VERZAMELCENTRUM

INHOUDSOPGAVE	paginanummer
Voorwoord	2
Erkenning	3
- aanvragen	
- verlenen	
- onderhouden	
- nadere voorschriften / schorsen / intrekken	
Inrichting: terrein, gebouw en materieel	4
Protocol werkwijze	8
Register	11
Wettelijke basis	12

VOORWOORD

Met ingang van 1 januari 2009 is de Regeling tot wijziging van de Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoönosen en TSE's (hierna: de Regeling preventie of RP) in werking getreden.

Hierbij zijn de erkenningvoorwaarden die gelden voor verzamelcentra van varkens, runderen en schapen en geiten gewijzigd. Belangrijke wijzigingen zijn:

- de gedetailleerd uitgewerkte eisen die gesteld werden aan inrichting en werkwijze zijn vervallen; in plaats daarvan wordt verwezen naar de meer globale EU-voorschriften en is een **doelvoorschrift** opgenomen: *Het verzamelcentrum is zodanig gelegen, ontworpen en geconstrueerd en wordt op zodanige wijze geëxploiteerd dat de bioveiligheid groot genoeg is om te voorkomen dat er ernstige besmettelijke dierziekten naar andere bedrijven of tussen opeenvolgende partijen dieren die het verzamelcentrum passeren verspreid worden.*
- de wijze waarop het verzamelcentrum geëxploiteerd wordt, en de wijze van reiniging en ontsmetting moet vastgelegd worden in een protocol dat door de minister goedgekeurd wordt.

Een overzicht van de aanleiding, de uitgangspunten en de voornaamste wijzigingen is te vinden in de toelichting bij de regeling, die op 1 oktober 2008 is gepubliceerd in de Staatscourant.

Dit handboek is opgesteld met het doel een invulling te geven aan de "open normen"/ de doelvoorschriften die volgens de regeling gelden voor verzamelcentra.

Uitgangspunt is dat als een verzamelcentrum voldoet aan de eisen zoals ze in dit handboek zijn uitgewerkt, in ieder geval is voldaan aan de erkenningvoorwaarden en -verplichtingen.

Omdat bij de invulling van de inrichtingseisen ongeveer de "oude" inrichtingseisen voor verzamelcentra van runderen/schapen en geiten zijn aangehouden, zullen de erkende verzamelcentra hieraan in het algemeen (grotendeels) voldoen. Voor wat betreft de protocollaire eisen zullen in veel gevallen wel aanvullingen noodzakelijk zijn.

Een verzamelcentrum kan evenwel afwijken van de invulling zoals vastgelegd in dit handboek, de gewijzigde regeling biedt daarvoor immers de ruimte, mits aangetoond kan worden dat wordt voldaan aan de doelvoorschriften. Een dergelijke afwijkende invulling zal ter beoordeling worden voorgelegd aan een toetsingspanel van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA). De uitkomsten van deze beoordelingen worden op onderwerp gepubliceerd op de NVWA-internetsite. Deze generieke uitspraken zijn eveneens verwerkt in dit Handboek Verzamelcentrum.

ERKENNING

Aanvragen (Artikel 22 Regeling preventie (Rp))

Waaghouders kunnen een erkenning Verzamelcentrum aanvragen bij de NVWA, afdeling KCDV

- digitaal via www.NVWA.nl → Werkwijze nNVWA → Werkwijze dier→ Erkenningen, vergunningen en registraties → Erkenningen → >Hoe een erkenning aanvragen? → aanvraag en inleverformulier verleningen; dit formulier dient na invullen met de knop "verzenden" naar de data-base van de NVWA verstuurd te worden;
- daarnaast dient het ingevulde aanvraagformulier uitgeprint, ondertekend en per post verzonden te worden. Het postadres wordt per email toegezonden na verzenden van het elektronische aanvraagformulier.

Op de aanvraag dient vermeld te worden:

- **diersoort / dier-categorie**
- in geval dat een runder-verzamelcentrum bestaat uit meer epidemiologische eenheden: het **aantal eenheden**.

En:

- de aanvraag dient vergezeld te gaan van **een protocol** als bedoeld in artikel 21, lid 6 van de Rp.

Verlenen

Een erkenning kan door de minister worden verleend als bij inspectie is gebleken dat wordt voldaan aan de eisen beschreven in artikel 21 van de Rp.

Onderhouden

Een erkend verzamelcentrum moet, om de erkenning te behouden blijven voldoen aan de eisen bedoeld in artikel 21. Daarnaast moet worden voldaan aan de verplichtingen, opgenomen in artikel 23 (varkens- en runderverzamelcentrum) of artikel 24 (schapen-/geiten verzamelcentrum)

Nadere voorschriften, schorsen en intrekken (Artikel 25 van de Rp)

Indien een verzamelcentrum niet of niet meer voldoet aan de eisen, bedoeld in artikel 21, eerste tot en met vierde en zesde lid, of aan de verplichtingen opgenomen in artikel 23, respectievelijk 24 van de Rp, kan de minister:

- nadere voorschriften verbinden aan de erkenning;
- de erkenning met onmiddellijke ingang schorsen of intrekken.

De minister kan de nadere voorschriften intrekken of een schorsing beëindigen indien ten genoegen van de minister is aangetoond dat het verzamelcentrum volledig aan alle eisen / verplichtingen voldoet.

De minister kan bepalen dat aan een verzamelcentrum voor een bepaalde tijd volgend op de intrekking van een erkenning, geen nieuwe erkenning wordt verleend.

INRICHTING: TERREIN, GEBOUW en MATERIEEL

Ligging en toegangswegen

- Het verzamelcentrum is gemakkelijk bereikbaar via verharde wegen.
- Het verzamelcentrum maakt geen deel uit van een bedrijf waar vee is gehuisvest of van een slachthuis.
- Het verzamelcentrum maakt geen deel uit van een centrum ten behoeve van het verzamelen van andere diersoorten of -categorieën. In het geval dat een verzamelcentrum erkenningen heeft voor meer dan 1 diersoort/ -categorie kunnen de verschillende soorten / categorieën gescheiden in tijd en na reiniging en ontsmetting van het verzamelcentrum verzameld worden.
Uitzonderingen zijn een combinatie van schapen en geiten; en, indien een runderverzamelcentrum beschikt over meerdere epidemiologische eenheden, een combinatie van verschillende categorieën runderen in overeenstemming met de mogelijkheden die de Regeling preventie biedt
- Er is minimaal 100 meter afstand tussen het verzamelcentrum en omliggende gebouwen van veebedrijven en/of slachterijen.

Terrein

- Het terrein van het verzamelcentrum is zodanig omheind dat vrije toegang niet mogelijk is.
- Het verzamelcentrum is voor veevervoermiddelen uitsluitend toegankelijk via één afsluitbare ingang en uitsluitend te verlaten via één afsluitbare uitgang.
- Als de routes van schone en vuile vrachtwagens kruisen of als de ingang tevens functioneert als uitgang, zijn er bij de uitgang voorzieningen voor het reinigen en ontsmetten van wielen en wielkasten. *Deze apparatuur is onder alle klimatologische omstandigheden functioneel en gebruiksklaar.*
- Het terrein is verhard en in goede staat van onderhoud en zonder glooiingen. *Er treedt geen plasvorming op..*

Hygiënesluis

- Een hygiënesluis is aanwezig en zodanig gesitueerd dat personeel en bezoekers deze passeren voordat zij op het verzamelcentrum respectievelijk in de epidemiologische eenheid werkzaamheden verrichten.
- De hygiënesluis is voorzien van omkleed- en wasfaciliteiten en van een toilet. *Voor een EPI¹ dienen minimaal omkleed- en (handen-)wasfaciliteiten en een voorziening om laarzen te reinigen en te ontsmetten aanwezig te zijn*
- In de hygiënesluis zijn schone bedrijfskleding en laarzen aanwezig.

Materialen algemeen

- Alle materialen waar de dieren op het verzamelcentrum mee in aanraking kunnen komen zijn uitsluitend van duurzaam en ondoordringbaar materiaal gemaakt, dat gemakkelijk en grondig kan worden gereinigd en ontsmet.
Dit houdt onder meer in dat het gebruik van corroderende materialen niet is toegestaan en dat hout slechts is toegestaan wanneer dit is ingebed in kunststof of hars. Dit geldt eveneens voor houten stelen van bezems e.d..
- Alle materialen zijn goed onderhouden en eventueel noodzakelijke reparaties worden onmiddellijk uitgevoerd.

¹ EPI: epidemiologische bedrijfseenheid

Laad- en losruimten

- De vloer van laad- en losruimten is verhard en voor water ondoordringbaar.
- Laad- en losruimten zijn voorzien van:
 - o een gesloten dakbedekking;
 - o windkerende wanden;
 - o een klimaatregelingsysteem.
- Voor het in- en uitladen is een deugdelijke laadbrug, lift of loopbrug aanwezig.
De vloer is voldoende stroef en er zijn beschuttende zijkanten/veiligheidshekken aanwezig om te voorkomen dat dieren vallen of ontsnappen.
Laadbruggen voor varkens, kalveren en paarden zijn niet steiler dan 20 graden (36,4%) en voor schapen en runderen (kalveren uitgezonderd) niet steiler dan 26 graden en 34 minuten (50%).
Wanneer de hellingsgraad meer dan 10 graden is (17,6%) is de laadbrug voorzien van een systeem, bijvoorbeeld dwarslatten, waardoor de dieren gemakkelijk en zonder risico of problemen het voertuig in en uit kunnen lopen.
- Laad- en losruimten en voorzieningen zijn in alle weersomstandigheden goed te reinigen en te ontsmetten; *ook bij vorst.*
- In de laad- en losruimten is passende verlichting aanwezig met een minimale verlichtingssterkte van 200 lux, zodat inspectie van de ruimte, keuring van de dieren en controle op reiniging en ontsmetting mogelijk is.
Volgens de verlichtingsnormen NEN-EN 12464-1 en NEN 3087 is minimaal 200 lux nodig om visuele taken te kunnen verrichten. Een verlichtingssterkte van 10 tot 200 lux wordt gerekend tot de zgn. oriëntatieverlichting; 200 lux of meer tot de werkverlichting.

Stalruimten

- Op het verzamelcentrum is / zijn stalruimte(n) aanwezig voor het onderbrengen van de dieren.
- Er is een aparte stalruimte aanwezig voor gewonde, zieke of van ziekte verdachte dieren. Deze stalling is:
 - o gelegen in de onmiddellijke nabijheid van de losruimte;
 - o fysiek gescheiden van overige stalruimten;
- De stalruimten zijn voorzien van:
 - o een gesloten dakbedekking;
 - o windkerende wanden;
 - o een klimaatregelingsysteem.
- De stalruimten kunnen onder alle weersomstandigheden goed gereinigd en ontsmet worden, *ook bij vorst.*
- De vloeroppervlakken van de stalruimten bestaan geheel uit voor water ondoordringbaar, niet absorberend/niet poreus materiaal.
- De wanden van de stalruimten bestaan, voor zover deze niet hoger zijn dan 2,5 meter boven het vloeroppervlak, geheel, dan wel, voor zover deze hoger zijn dan 2,5 meter boven het vloeroppervlak, tot een hoogte van 2,5 meter uit voor water ondoordringbaar en niet absorberend materiaal.
- De in- en uitgangen van de stalruimten zijn afsluitbaar.
- Bij de in- en uitgangen van de stalruimten zijn ten behoeve van schoeisel deugdelijke ontsmettingsbakken aanwezig. *Het ontsmettingsmiddel dient geschikt en toegelaten te zijn voor gebruik als ontsmettingsmiddel voor schoeisel, en bij voorkeur een korte inwerktijd.*
- In de stalruimten zijn adequate en functionerende voorzieningen aanwezig voor het voeren en drinken van dieren. In alle stalruimten dienen dieren toegang tot schoon drinkwater te hebben. Let ook op zgn. onthoudershokken en individuele hokken voor beren/zeugen.

Het verstrekken van drinkwater aan nuchtere kalveren (nuka's) is niet wenselijk/gebruikelijk. In plaats daarvan moet elektrolytenmix of melk gegeven worden in passende hoeveelheden, met bijvoorbeeld speenemmers.

- In de stalruimten is passende verlichting aanwezig met een minimale verlichtingssterkte van 200 lux, zodat inspectie van de ruimte, keuring van de dieren en controle op reiniging en ontsmetting mogelijk is.
Volgens de verlichtingsnormen NEN-EN 12464-1 en NEN 3087 is minimaal 200 lux nodig om visuele taken te kunnen verrichten. Een verlichtingssterkte van 10 tot 200 lux wordt gerekend tot de zgn. oriëntatieverlichting; 200 lux of meer tot de werkverlichting
- **Aanvullende eis voor varkensverzamelcentra:**
de aanvoerstal, respectievelijk de algemene stalruimte is voorzien van een deugdelijke sproei-installatie, tenzij het verzamelcentrum uitsluitend fok-/gebruiksvarkens verzamelt.

Epidemiologische eenheid op een verzamelcentrum

De Regeling preventie² verstaat onder een 'epidemiologische bedrijfseenheid'³: afgescheiden stalruimte op een runderverzamelcentrum ten behoeve van de huisvesting van een beslag dat zodanig is gesitueerd dat geen contact met de overige op het verzamelcentrum aanwezige beslagen mogelijk is. Ingeval meer dan een epidemiologische bedrijfseenheden zijn ondergebracht in een gebouw is de voor elke epidemiologische bedrijfseenheid bestemde ruimte fysiek door middel van geheel gesloten wanden gescheiden van de voor de overige epidemiologische bedrijfseenheden bestemde ruimten.

Met een 'beslag'⁴ wordt in dit geval bedoeld: op het verzamelcentrum in een afzonderlijke epidemiologische eenheid gehouden rund of groep runderen met eenzelfde gezondheidsstatus.

Op een runderverzamelcentrum mogen tegelijkertijd verschillende diersoorten, diercategorieën of evenhoevigen met een verschillende gezondheidsstatus bijeen gebracht worden, MITS⁵:

- de fokrunderen met een verschillende gezondheidsstatus in afzonderlijke epidemiologische eenheden afgescheiden van elkaar worden gehouden, of;
- de fokrunderen met een verschillende gezondheidsstatus en de runderen, jonger dan 12 weken, in afzonderlijke epidemiologische eenheden afgescheiden van elkaar worden gehouden en er gedurende de blokperiode van de laatstgenoemde dieren geen fokrunderen worden aan- of afgevoerd.

Bouwtechnisch moet een epidemiologische eenheid hermetisch afgesloten zijn, door middel van een wand, van de overige epi's. De nok van de stal mag open zijn, maar met gaas worden afgedekt. Dit betekent ook mechanische ventilatie, in het dierenverblijf. Het is niet toegestaan om een epi op een verzamelcentrum af te sluiten met tentzeildoek of windbreekgaas.

Voorzieningen voor aanbinden dieren (Vo 1/2005, Bijlage I, hoofdstuk III, punt 1.10 en 1.11)

- Voorzieningen om de dieren aan te binden zijn voorhanden.
Dieren die dit niet gewend zijn, mogen niet worden aangebonden. Ook aangebonden dieren hebben toegang tot water.
- Wanneer dieren moeten worden aangebonden, moeten de hiervoor gebruikte middelen:
 - o zo sterk zijn dat ze onder normale omstandigheden niet breken;
 - o de dieren in staat stellen eventueel te gaan liggen, eten en drinken;
 - o zo zijn ontworpen dat ieder risico van wurging of verwonding is uitgesloten en de dieren snel kunnen worden losgemaakt.

² Regeling preventie: Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoönosen en TSE's

³ Zie artikel 1, eerste lid, onderdeel u van de Regeling preventie

⁴ Zie artikel 1, eerste lid, onderdeel v van de Regeling preventie

⁵ Zie artikel 38 van de Regeling preventie

Opslag voeder en strooisel

- Op het verzamelcentrum is een voor dieren ontoegankelijke ruimte aanwezig voor opslag van voeder en strooisel, gescheiden van de ruimten waar dieren verblijven.
 - a) *Kuilvoer en hooi- en strobalen mogen, indien ze geseald zijn, in de open lucht worden opgeslagen.*
 - b) *Voer en strooisel mogen binnen 1 blok in dezelfde ruimte als de dieren worden opgeslagen. Na het blok moet het voer en strooisel dat over is vernietigd worden. Het mag niet blokoverschrijdend gebruikt worden.*
 - c) *Voer en strooisel mag niet op een open zolder boven de dieren opgeslagen worden, tenzij binnen één en hetzelfde blok, zie b).*

Opslag mest en gebruikt strooisel

- In de nabijheid van de stalruimte is een voorziening aanwezig voor de opslag van mest en indien een stalruimte geheel of gedeeltelijk wordt ingestrooid, is tevens een voorziening aanwezig voor de opslag van het gebruikte strooisel.

Voorzieningen doden dieren

- Verzamelplaats varkens, schapen / geiten: penschiettoestel + mes + voorziening om bloed op te vangen **óf** een in het protocol vastgelegde afspraak met een praktiserend dierenarts. *Nota bene: een penschiettoestel is vrij verkrijgbaar, maar de bijbehorende munitie is vergunningsplichtig.*
Volgens artikel 12 van het Besluit doden van dieren mogen varkens, geiten en schapen buiten het slachthuis worden gedood, maar uitsluitend door de dieren na voorafgaande bedwelming met een penschiettoestel te slachten; slachten is gedefinieerd als: doden van een dier door verbloeding
Runderen mogen alleen door een dierenarts geëuthanaseerd worden.

Opslag kadavers (en bloed)

- Op het verzamelcentrum is een voorziening aanwezig voor de opslag van kadavers (en, indien van toepassing, een voorziening voor de opslag van bloed), die zodanig gesitueerd is dat het materiaal vanaf de openbare verharde weg bereikbaar is voor de laadkraan van het vervoermiddel waarmee het materiaal wordt opgehaald.
Uitgangspunt is dat het vervoermiddel niet verder dan één wagenlengte op het terrein hoeft te komen. Het is evenwel mogelijk dat met het verwerkingsbedrijf (Rendac) een andere plaats is overeengekomen (erflaadcontract)
- De voorziening voor de opslag van kadavers (en, indien van toepassing, de voorziening voor opslag bloed) is:
 - o niet vrij toegankelijk voor anderen dan de medewerkers van het verzamelcentrum en het verwerkingsbedrijf dat het materiaal ophaalt;
 - o afsluitbaar;
 - o lekvrij;
 - o voor vogels, knaagdieren, honden en katten ontoegankelijk;
 - o goed reinigbaar;
 - o voorzien van opschrift "categorie 1 materiaal" (kadavers van schapen, geiten en runderen) of
 - o voorzien van opschrift "categorie 2 materiaal" (kadavers van varkens en bloed).
- In het geval dat het categorie 1 en/of 2 materiaal eens per week wordt opgehaald is de voorziening uitgerust met een koelinstallatie waarmee er onder alle weersomstandigheden voor gezorgd kan worden dat:
 - o kadavers tot het moment van ophalen worden bewaard bij een omgevingstemperatuur van ten hoogste 10 °C en
 - o bloed tot het moment van ophalen wordt bewaard bij een inwendige temperatuur van ten hoogste 15 °C
Nota bene: dit geldt alleen als het gaat om kadavers tot een gewicht van 25 kg of om bloed. Een verzamelcentrum kan met het verwerkingsbedrijf overeenkomen dat dit materiaal eens per week op een vaste dag wordt opgehaald (Regeling dierlijke producten

(o.b.v. Wet dieren), waarbij de nationale (bewaar)voorschriften voor kadavers terug te vinden zijn in art. 3.20 t/m 3.26).

Voor kadavers > 25 kg geldt dat de aangifteplichtige (de waaghouders) uiterlijk op de eerste werkdag, volgend op de dag waarop dat materiaal is ontstaan, aangifte doet bij de verwerker (Rendac); de verwerker haalt het materiaal uiterlijk op de eerste werkdag volgend op de dag waarop het materiaal is aangemeld. Bewaartemperaturen zijn voor dit materiaal niet voorgeschreven.

Sinds 1 januari 2013 zijn enkel nog kadavers aangifteplichtig bij Rendac; voor bloed geldt er géén aangifteplicht meer bij Rendac, gezien de liberalisering van de destructiemarkt in Nederland voor andere DBP (cat 1 /2) anders dan kadavers.

Voorzieningen NVWA

- Indien het verzamelcentrum gebruikt wordt voor de export van verzamelde dieren is op het centrum ten behoeve van de NVWA een stoel en een tafel aanwezig. In de nabijheid van de kantoorruimte bevindt zich een toilet met gelegenheid tot handen wassen.

Voorzieningen reiniging en ontsmetting

- Op het terrein zijn één of meer reinigings- en ontsmettingsinstallaties of inrichtingen aanwezig voor de reiniging en ontsmetting van het terrein, de stalruimten en overige voorzieningen. Deze installaties / inrichtingen voldoen aan de volgende voorwaarden:
 - o ten behoeve van reiniging en ontsmetting is levering van warm water van ten minste 70 °C en koud water, beide met voldoende hoge druk mogelijk;
 - o de kwaliteit van het water is zodanig dat goed reinigen en ontsmetten mogelijk is. *Leidingwater voldoet; als eigen bronwater wordt gebruikt, dient het bedrijf resultaten van bacteriologisch onderzoek te kunnen overleggen.*
 - o bij besproeiing onder hoge druk kan een wasmiddel worden aangebracht dat het oppervlak reinigt;
 - o door verneveling of anderszins kan ontsmettingsmiddel op het gereinigde oppervlak worden aangebracht;
 - o effectieve reiniging en ontsmetting van het gehele verharde terrein is mogelijk.
- Het bij de reiniging en ontsmetting gebruikte water vloeit op regelmatige afstand af naar de gierkelder of naar de met roosters afgedekte kolken.
- Op het terrein zijn één of meerdere wasplaatsen aanwezig voor de reiniging en ontsmetting van vervoermiddelen die allen voldoen aan de eisen genoemd in artikel 26 van de Regeling preventie.
Zie ook Handboek erkende reinigings- en ontsmettingsplaats.

PROTOCOL WERKWIJZE

Het protocol is steeds beschikbaar voor inzage door NVWA-medewerkers.

Bedrijfsplattegrond

Er is een actuele plattegrond van het verzamelcentrum. Hierop is weergegeven:

- de ligging ten opzichte van (gebouwen in) de omgeving;
- de verschillende bedrijfsruimten en voorzieningen;
- de routes van veewagens, dieren, personeel.

Opleidingsplan

De exploitant van het verzamelcentrum zorgt er voor dat het personeel zo is opgeleid, geïnstrueerd en geïnformeerd, dat de werkzaamheden verricht kunnen worden overeenkomstig de wettelijke bepalingen en de daarop gebaseerde interne procedures en voorschriften.

Er is een overzicht van alle medewerkers en per medewerker is vastgelegd:

- functie (taken en bevoegdheden);
- gevolgde opleiding;
- eventueel nog te volgen opleiding

Er is voorzien in opleiding met betrekking tot de volgende onderwerpen:

- algemene kennis van hygiëne (gebruik van hygiënesluizen en dergelijke);
- kennis van in het protocol vastgelegde werkvoorschriften, waaronder werkvoorschriften reinigen en ontsmetten;
- kennis van wettelijke voorschriften Identificatie & Registratie dieren, vervoersdocumenten en bijhouden register;

De benodigde opleiding hangt af van de functie (taken en bevoegdheden) van de medewerker. Medewerkers die met dieren omgaan, hebben in ieder geval een opleiding doorlopen die betrekking heeft op de technische en administratieve aspecten van de communautaire wetgeving betreffende de bescherming van dieren tijdens het vervoeren / verzamelen; bovendien zijn zij geslaagd voor een examen dat is erkend door de bevoegde autoriteit. Het diploma van de door de Bond van waaghouders opgezette cursus voorziet hierin, evenals het CCV-getuigschrift Vakbekwaamheid veetransport.

Werkvoorschriften

De werkwijze, waaronder de wijze van reiniging en ontsmetting, is vastgelegd in werkvoorschriften.

Uit de beschrijving van de werkprocessen blijkt hoe voldaan wordt aan wettelijke regelgeving met betrekking tot het bijeenbrengen van dieren; met name:

- hoe er voor gezorgd wordt dat dierziekten niet verspreid worden naar andere bedrijven of tussen opeenvolgende partijen dieren die het verzamelcentrum passeren en
- dat de dieren worden behandeld en verzorgd volgens wettelijke eisen.

Alle werkzaamheden zijn beschreven, inclusief:

- de controles die uitgevoerd worden;
- de normen die bij deze controles worden aangehouden;
- de maatregelen die worden genomen als niet aan deze normen wordt voldaan.

De resultaten van controles en de genomen maatregelen worden vastgelegd.

De exploitant van het verzamelcentrum ziet er op toe dat de werkvoorschriften worden nageleefd.

Aandachtspunten bij het opstellen van werkvoorschriften:

- Hygiëne
 - o Reiniging en ontsmetting van het centrum (respectievelijk epidemiologische eenheid) na verzamelblok (of na gebruik van een epidemiologische eenheid tijdens een blokperiode);
 - o Reiniging en ontsmetting van de veewagens in de wasplaats en het toezicht daarop, en reiniging en ontsmetting van de wasplaats zelf.
Zie Handboek erkende reinigings- en ontsmettingsplaats;

- Vervoersmiddelen/vervoerseenheden worden na aankomst geheel gelost en direct gereinigd en ontsmet.
Dit voorschrift heeft de volgende consequenties:
 - Als de weegbrug zich BUITEN de omheining van het VC bevindt, kunnen geen deelladingen worden gewogen;
 - Als de weegbrug zich BINNEN de omheining bevindt kunnen elders met vee geladen vervoerseenheden niet gewogen worden om vervolgens weer te vertrekken.
Een uitzondering hier op kan worden gemaakt onder voorwaarde dat
 - het buiten blokperiode plaats vindt;
 - het VC reeds gereinigd en ontsmet is;
 - evt. verontreiniging van weegbrug of terrein voor aanvang volgend blok is verwijderd.
- Reiniging en ontsmetting van de in- en uitgang van het centrum op dagen waarop aan- en/of afvoer van dieren heeft plaatsgevonden;
- Bijhouden ontsmettingsbakken.
Niveau en concentratie ontsmettingsmiddel;
- Persoonlijke hygiëneregels en kledingvoorschriften voor medewerkers en bezoekers; ongediertebestrijdingsplan

Toelichting:

Alle oppervlakken waar dieren mee in aanraking kunnen komen (wanden tot dierhoogte, vloeren, voorzieningen als bijvoorbeeld drinkbakken, -nippels, losse materialen als bijvoorbeeld drijfschotten) moeten voor elk blok zodanig worden gereinigd dat geen zichtbaar vuil meer aanwezig is en vervolgens worden ontsmet met een toegelaten middel volgens het gebruiksvoorschrift.

Wanden boven dierhoogte en plafonds incl. balken en leidingen dienen minimaal 2x per jaar te worden schoongemaakt en vaker als de exploitant of de NVWA-dierenarts/bedrijvenbeheerder daartoe aanleiding ziet.

Ook overige oppervlakken (denk aan kantoor, weeghok, buitenterrein, opslagruimten) dienen periodiek schoongemaakt te worden. De frequentie moet steeds in het protocol zijn vastgelegd.

Het buitenterrein moet voor aanvang van elk blok visueel schoon zijn (geen mestresten).

NB: voor elk nieuw blok -ook als er meerdere blokken per dag zijn- dienen medewerkers en bezoekers schone werkkleding aan te trekken en schoeisel te reinigen en ontsmetten.

- Behandeling dieren
 - Verplaatsen dieren, inclusief lossen en laden.
Uit het voorschrift blijkt duidelijk welke methoden en hulpmiddelen toegestaan, en welke uitdrukkelijk verboden zijn;
 - verzorgen dieren.
Drenken, voederen, voldoende ruimte per dier, gebruik strooisel e.d.;
 - apart zetten en verzorgen zieke en gewonde dieren;
 - doden dieren die niet meer vervoerd mogen worden.
Varkens, schapen en geiten kunnen, onder voorwaarden, door een deskundige medewerker van het verzamelcentrum worden gedood; Nota bene: deze deskundigheid is vastgelegd in het opleidingsplan.
Runderen moeten door dierenarts geëuthanaseerd worden;
 - berekenen beladingsgraad.
- Melden bij NVWA
 - aanvangstijd en eindtijd blokperiode, zowel t.b.v. binnenlandse afvoer als export.
Uiterlijk om 7:00 uur op de werkdag voorafgaande aan de blokperiode;
 - aanvraag exportcertificering.
Uiterlijk om 7:00 uur op de werkdag voorafgaande aan certificering; runderen: overplaatsing naar andere epidemiologische eenheid;
 - calamiteiten die van invloed zijn op de status of het welzijn van de dieren;
 - aanvoer dieren uit lidstaten.
- Aanvoeren, selecteren, bepalen bestemming, groeperen en afvoeren dieren
 - Er worden alleen dieren toegelaten die geïdentificeerd zijn volgens communautaire en Nederlandse wetgeving en voldoen aan bepaalde gezondheidsvoorwaarden; daartoe worden controles uitgevoerd bij aankomst op het verzamelcentrum:
 - dieren (gezondheid, welzijn, identificatie enz.);

- documenten (*juiste documenten, volledig/correct ingevuld*);
- overeenstemming dieren –documenten;
- veevoermiddelen.
- Voordat de dieren worden afgevoerd worden controles uitgevoerd, onder meer:
 - veevoermiddel (*R&O; voldoende ingestrooid; voldoet aan voorwaarden Regeling dierenvervoer 2007 en de transportverordening 1/2005/EG; bij lang transport certificaat van goedkeuring, aanwezigheid van functionerende drinkvoorzieningen, functionerende temperatuursensoren en temperatuurregistratie, satelliet / navigatiesysteem en ventilatoren enz.*)
 - beladingsgraad (*voldoet aan beladingsnorm*)
 - vervoerder (*vergunning volgens artikel 10 of 11*);
 - chauffeur/verzorger (*vakbekwaamheidsbewijs*);
 - indien van toepassing: aanwezigheid volledig ingevuld journaal (afdeling 1 en 2), reserveringen controlepost en/of bootreis, uitdraai routenet;
 - indien van toepassing: verklaringen/onderzoeksuitslagen t.b.v export.
- De procedure bij deelname aan een erkend kwaliteitssysteem ten behoeve van de mogelijkheid tot het houden van een tweede verzamelslag (slachtrunderen, runderen jonger dan 12 weken of slachtschapen en slachtgeiten), of ten behoeve van de afvoer van weiderunderen naar een vetweiderijbedrijf.

Protocol versus erkenning VC

Een verzamelcentrum die voldoet aan de EU-verplichtingen, de doelvoorschriften van de Regeling preventie én de eisen gesteld in het Handboek Verzamelcentrum, kan door de minister (lees: NVWA) worden erkend. Onderdeel van deze erkenning is dat op een VC een reinigings- en ontsmettingsplaats aanwezig moet zijn, die voldoet aan de eisen van artikel 26 van de regeling. Een verzamelcentrum moet evenwel de wijze van exploitatie, waaronder de reiniging en ontsmetting, opnemen in een protocol dat door de minister (lees: NVWA) moet worden goedgekeurd. Het protocol moet bij de aanvraag voor de erkenning worden gevoegd die wordt ingediend bij de NVWA (artikel 22 van de RP).

De exploitant of eigenaar van het verzamelcentrum autoriseert het protocol door het plaatsen van een paraaf op elke pagina en van naam en handtekening op de laatste pagina. Iedere pagina van het protocol is voorzien van datum, versienummer en paginanummer. *Goedkeuring door de NVWA wordt zichtbaar gemaakt door het plaatsen van naam en handtekening van het hoofd van de afdeling Toezicht Uitvoering Levend Vee en de datum van goedkeuring op de laatste pagina en een paraaf op de overige pagina's.*

In het in het voorblad en op de laatste pagina van het protocol dient het KvK-nummer en de naam van de bestuurder te worden opgenomen, conform de Awb⁶. Bovendien moet het erkenningnummer van het verzamelcentrum in het voorblad van het protocol worden opgenomen.

Voor iedere wijziging van het eenmaal goedgekeurde protocol geldt dat:

- de gewijzigde tekst wordt gemarkeerd
- datum en versienummer van het protocol worden aangepast;
- de gewijzigde versie door de exploitant/eigenaar wordt geautoriseerd;
- de gewijzigde en geautoriseerde versie ter beoordeling aan de NVWA wordt voorgelegd.

Indien het protocol opgedeeld is in verschillende documenten en de wijziging betreft slechts één van deze documenten, kan bovenstaande gelden voor dit ene document.

Voor de protocollaire eisen van een reinigings- en ontsmettingsplaats zie het Handboek Erkende Reinigings- en Ontsmettingsplaats.

⁶ Awb: Algemene wet bestuursrecht

REGISTER

Onder register wordt verstaan: een voortdurend bijgehouden verzameling gegevens.
De gegevens zijn schriftelijk of elektronisch vastgelegd. Indien een elektronisch register wordt gebruikt, kunnen de gegevens overzichtelijk in beeld gebracht worden en uitgeprint.
Het register is steeds beschikbaar voor inzage door NVWA-medewerkers.

In- en uitslag dieren

Per dier is een directe koppeling tussen in- en uitslag mogelijk.
Aan de hand van dit register is het mogelijk om van alle aangevoerde, aanwezige en afgeleverde dieren de herkomst en bestemming te traceren, evenals de vervoerder en vervoermiddelen waarmee de dieren werden getransporteerd.

Onmiddellijk na aankomst, respectievelijk vertrek, worden de volgende gegevens vastgelegd en tenminste 3 jaar bewaard:

- aantal dieren;
- identificatienummer;
- datum aankomst/vertrek;
- herkomstbedrijf;bestemming;
- vervoerder aan- en afvoer (*vergunningnummer*);
- vervoerseenheden aan- en afvoer (*kenteken*);
- in geval van export: certificaatnummer;
- varkens, schapen en geiten: bij het register wordt een exemplaar van het vervoerdocument bewaard of dit document kan zichtbaar gemaakt worden vanuit de centrale elektronische database I&R;
- runderen, schapen en geiten: melding van alle verplaatsingen van en naar VC aan centrale database I&R.

Ontsmetting

- Reiniging en ontsmetting veevervoermiddelen; de volgende gegevens worden vastgelegd en tenminste 3 jaar bewaard:
 - o datum;
 - o kenteken vervoermiddel of naam, adres en woonplaats vervoerder
- Gebruik ontsmettingsmiddelen; *het gaat om middelen die gebruikt worden voor de ontsmetting van vervoermiddelen en om middelen die gebruikt worden voor ontsmetting van de verzamelplaats zelf.*
De volgende gegevens worden vastgelegd en tenminste 5 jaar bewaard:
 - o naam, zoals op de verpakking vermeld, en toelatingsnummer;
 - o ontvangen of toegepaste hoeveelheden;
 - o voorraad middelen op 1 januari van enig kalenderjaar;
 - o datum van ontvangst of toepassing;
 - o naam adres en woonplaats van leverancier of gebruiker.

Dierlijke bijproducten (*kadavers, bloed, mest*)

De volgende gegevens worden vastgelegd en tenminste 2 jaar bewaard:

- omschrijving van het materiaal en, indien kadaver, het oormerknummer;
- hoeveelheid materiaal;
- datum van ophalen;
- naam en adres van vervoerder;
- naam, adres en erkenningnummer van ontvanger

Controleresultaten en genomen maatregelen

Resultaten van controles en maatregelen die n.a.v. overschrijding van normen zijn genomen, worden vastgelegd.

WETTELIJKE BASIS

EU-regelgeving:

- Richtlijn 64/432/EEG inzake veterinairerechtelijke vraagstukken op het gebied van het intracommunautaire handelsverkeer in runderen en varkens;
- Richtlijn 91/68/EEG inzake veterinairerechtelijke voorschriften voor het intracommunautaire handelsverkeer in schapen en geiten;
- Richtlijn 98/58/EG inzake de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren;
- Richtlijn 93/119/EG inzake de bescherming van dieren bij het slachten of doden;
- Verordening (EG) nr. 1/2005 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van Verordening (EG) nr. 1255/97 (Transportverordening);
- Verordening (EG) nr. 1760/2000 tot vaststelling van een identificatie- en registratieregeling voor runderen en inzake de etikettering van rundvlees en rundvleesproducten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 820/97 van de raad;
- Verordening (EG) nr. 911/2004 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1760/2000 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft oormerken, paspoorten en bedrijfsregisters;
- Verordening (EG) nr. 21/2004 tot vaststelling van een identificatie- en registratieregeling voor schapen en geiten en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 1782/2003 en de Richtlijnen 92/102/EEG en 64/432/EEG;
- Verordening (EG) nr. 1774/2002 tot vaststelling van gezondheidsvoorschriften inzake niet voor menselijke consumptie bestemde dierlijke bijproducten.

Nationale regelgeving:

- Gezondheids- en welzijnswet voor dieren (GWWD);
- Regeling preventie, bestrijding en monitoring van besmettelijke dierziekten en zoönosen en TSE's;
- Regeling handel levende dieren en levende producten;
- Regeling identificatie en registratie van dieren;
- Besluit welzijn productiedieren;
- Regeling dierenvervoer 2007;
- Besluit doden van dieren
- Regeling dierlijke producten;
- Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Wgb).